

פרוטוקול מס' 467

מישיבת ועדת העבודה

מינם 4. כד באדר תשל"ז - 14.3.77 שעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל - אלמוזלינו - יו"ר
א. אבטבי
י. ז. אמיר
א. לבנבראון

מזמנים:
חה"כ א. מריאל
י. ברק - משרד העבודה
ש. גוברמן - משרד המשפטים
י. כפלאוי - משרד העבודה
א. מאיר - המוסד לביטוח לאומי
(י. דהן
ב. גלוזמן } משרד הפנים, ב"ש
ס. בץ
ש. שריה

מזכיר הוועדה: י. נוריאל

רשמה: א. ברק

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28)
מסקנות הוועדה בנושא: "אכלוס הנגב,
פיתוחו ותיעושו"

סדר היום:

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28) תשל"ז-1977

הי"ר ש. ארבל-אלמנזלינו: אני פותחת את הישיבה. לפני שידון במסקנות בנושא אכלוס הנגב, נדון בתיקון מס' 28 לחוק הביטוח הלאומי. הוועדה דנה כבר בתיקון זה ביום חמישי, אישרה אותו פרט לתיקון בהגדרת תאונה בסעיף ההגדרות. השארנו סעיף זה פתוח לגבי הגדרת תאונה והמלצנו לפני שר המשפטים - שהציע לכלול בסופה של הסעיף למעט תאונה כמסמעותה בחוק תאונות דרכים - שנציגו יביאו לפנינו נוסח שיניח את רעת הוועדה. כי באמוץ שוכנענו על ידי נציגי המוסד לביטוח לאומי שהדבר נא על ביטוי בסעיף 90(ז).

אני רוצה להתנצל לפני חברי הכנסת דיציאן על התקלה שהיתה כאשר הוצאנו תוספת לסדר היום ליום חמישי על חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28), ולצעננו הרב לא נמסרה לו על כך הודעה.

אשרנו את כל סעיפי הצעת התיקון ונשארה פתוחה ההגדרה של תאונה. שר המשפטים מציע להוסיף למעט תאונה כמסמעותה בחוק נפגעי תאונות דרכים. נשמע מה מביאים לנו היום לביטוח.

גונרמן: הנושא הזה נבדק בדיקה מעמיקה. אינני יודע אם היתה לנו שהות מספקת לעשות את כל הבדיקות הנחוצות. אבל עשינו במסגרת הזמן שהיה לפנינו ובדקנו בדיקה מעולה את השאלה הזו והיא לא פשוטה. היא כרוכה בחפיסות לגבי הפרק הזה. אבל בתום הדיונים הרבים שהיו בינינו שר המשפטים מבקש להוסיף את ההצעה שלו. דהיינו, למעט מההגדרה של התאונה את תאונות הדרכים כמסמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים. אני חוזר הכרה שהתוספת הזו לא תשנה את הקונצפציה העיקרית של פרק ג(2) של חוק הביטוח הלאומי ומבקש שהוועדה תאשר את ההצעה.

הי"ר ש. ארבל-אלמנזלינו: בבקשה, אל תסתירו מהוועדה מה היו הנימוקים לא לכלול, כדי שהוועדה תוכל להחליט.

ברק: אגב, יש לנו בהצעה עוד כמה תיקונים קלים. הבעיה שהיתה לפנינו היתה זאת: מצד אחד חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים מסדיר סוגיה מסויימת, סוגיה של נפגעי תאונות דרכים. הצעה של שר המשפטים שאם יש חוק שמסדיר סוגיה, צריך לספל בסוגיה הזו במסגרת אותו חוק ולא לערבב שני חוקים שונים באותה מאסריה. התלבטנו משום שלפי בדיקות שנעשו על ידינו התברר שיש סוגים מסויים, אמנם מאוד שוליים, עבור התקופה של אי-כוש העבודה הראשונה לאחר הפגיעה - מה שבכלל במסגרת 90 יום אלה שמכוסים כאן - עלולים לקבל פיצויים לפי חוק הנפגעים בתאונות דרכים. זה המקרה של סטודנט או פנסיונר שלא היתה להם הכנסה. מדובר על פיצוי עבור אובדן הכנסה בתקופה הזו. השאלה היא באמת שולית. כי אותו סטודנט שלא היתה לו הכנסה, לא הפסיד הכנסה באותה תקופה. לכן הגענו למסקנה שהיות ושר המשפטים רואה בכך מערכת סגורה של נפגעי תאונות דרכים והיות והפגיעה עלולה להיות כאן שולית מאוד, אז אנו מוכנים לקבל את סמדתו. ואם תהיינה בעיות לגבי חוק נפגעי תאונות דרכים, זה יצטרך לקבל שם את פתרונו. זו אוכלוסיה מאוד שולית.

הי"ר ש. ארבל-אלמנזלינו: עקרת בית שנפגעת בתאונת דרכים מכוסה?

א. סאיר: כן. למשל, אם היא עבדה במשק ביתה והיום היא צריכה להעסיק עוזרת בשל הפגיעה, היא מקבלת את הפיצוי.

י. ברק: חשבנו שאפשר יהיה לתת השלמה לפי החוק הזה אבל הבעיה איננה קריטית והיות ושר המשפטים עומד על זה, אנו מקבלים את דעתו.

ש. גוברמן: לא הייתי רוצה שיתקבל רושם כאילו עמדתו של שר המשפטים עושה את זה היא קפריזית.

הי"ר ש. ארבל-אלמזלינו: איש לא אמר את זה.

ש. גוברמן: חלילה. ההצעה של שר המשפטים מתבססת על כך שחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים נותן תשובה מניחה את הדעת לסוגיה של נפגעי תאונות דרכים. נכון שיש תאונות דרכים שהן גם תאונות עבודה ויש הסדר חופף ואף אחד לא מציע לפגוע בסוגיה הזו. בדרך כלל הפיצוי שמשלמים לפי החוק לנפגעי תאונות דרכים הם עדיפים על סך כל התשלומים שהביטוח הלאומי נותן. כך שיתכנו הבדלים שוליים, אבל לא עוסקים שוליים. ההצעה של שר המשפטים מתבססת על כך שכאשר יבוא אדם לביטוח לאומי ויגיד שהוא מגיש תביעה לפי פרק 2, יגידו לו שהוא שייך לתאונת דרכים והוא יגיש לפי אותו חוק. סעיף 90(ז) בא למנוע קבלת תגמול כפל. התפיסה של שר המשפטים אומרת מדוע אני צריך לשלוח את האיש הזה לבריקה רפואית ולפתוח לו תיק? אני מראש רוצה להגיד לו שילך לכתובת אחרת. כך שיש יסוד לעמדה הזו. לגבי יתר התאונות או ההיפגעות שהם התובע מופיע במסד לביטוח לאומי, הנאיה היא בין ענף לענף ולא בין מוסדות למוסדות.

הי"ר ש. ארבל-אלמזלינו: אנו צריכים להחליט. ישנה הצעה שיש להוסיף להגדרת תאונה את המלים: "למעט תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים". אני רואה בעניין זה דבר משמעותי שמדרגה ראשונה.

י. אליאסוב: הנימוק של שר המשפטים שמבחינת התוצאה הסופית זה לא משנה, אבל מבחינת התפיסה המשפטית זה כן חופס. אם יש חוק מיוחד לתאונות דרכים, זה צריך להיות מוסדר שם.

י. יונדין: יכולה להיות אפשרות נוספת: שיש מקרה גבול: אדם נפגע ויש ויכוח על מהות התאונה: לא מזדרזים להכיר בה כתאונת דרכים והאדם נופל בין הכסאות. האם יש תשובה שאם לא הוכרה התאונה כתאונת דרכים יש לאדם דרך לקבל פיצוי לפי חוק זה?

יש אפשרות שניה: אדם נפגע בתאונת דרכים הפיצוי שהוא מקבל הוא פיצוי מינימלי, כי כך טוען החוק. ואילו הוא חושב עצמו נפגע באופן רציני יותר ולפי חוק זה היה זכאי אולי לפיצוי גדול יותר. מה קורה?

הי"ר ש. ארבל-אלמזלינו: אני נוטה לקבל את ההגדרה המשפטית. יש הגיון במה שאומר שר המשפטים בתנאי שזה לא עתיד לפגוע באופן משמעותי באדם.

ש. גוברמן:

באופן תלוציטי יכול לקרות מקרה שבו אם נפגע פגיעה קלה ביותר בתאונת דרכים והפיצוי שהוא יקבל יהיה נמוך יותר מאשר הסכום שהוא מקבל מהביטוח הלאומי. אבל נדמה לי שזו מעיה תיאורטית יותר מאשר מעשית. לא בודקתי את הדבר הזה ואינני יודע אם זה ניתן לבדיקה. אני נוטה להאמין שמצב זה כמעט ולא יקרה. מיום שבדרך כלל כאשר אדם נפגע בתאונת דרכים יש כלל אחד שהוא יסודי בפקודת הנזיקין והוא שמסלמים בשביל הנזק כשכוללים בנזק גם כאב וסבל, יסודות שבסגרת דיני הביטוח הלאומי אינם כלולים. אלה יסודות לא קבועים אלא נתונים להערכה בבתי המשפט. אני נוטה להאמין שכמעט ולא יקרה מקרה שהנפגע בתאונת דרכים יקבל בשביל פגיעה קלת ערך פחות מהביטוח הלאומי.

אשר לשאלה הראשונה ביחס למקרה גבול. דווקא בשביל מקרי גבול עוזרת התיאוריה של שר המשפטים היטב. כי כאשר קוראים את סעיף 90(ז) כלשונו, בא אדם שהוא מקרה קבול למוסד לביטוח לאומי וטוען: נפגעתי בנסיבות אלה ואלה. אומר לו המוסד לביטוח לאומי אתה זכאי לקבל לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, לכן לא תהיה זכאי לפי חוק זה. אם כותבים למעט, אז השאלה פשוטה. הוא הולך לבית המשפט לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים ואם הוא מפסיד את המשפט אז יש לו הוראה פשוטה שההוראה של סעיף 90(ז) על כפל הפיצויים לא חלה.

א. מאיר:

יש פרוצדורה דחופה לקבל מיד לפי חוק הנזיקין תוך ששים יום פיצויים. ואם לא משלמים, יש סנקציות חריפות מאוד.

י. ז. אמיר:

אני חושש מהמלה למעט כי היא עלולה לפגוע באנשים חיים. אני חושב שלמרות כל ההסברים של שר המשפטים אנו צריכים להישאר דבקים בנוסח המקורי שלנו. פרי לא ניתן ממילא שאדם יקבל תגמולים כפולים.

א. לבנבראון:

אני רוצה להצטרף לדעתו של חבר הכנסת אמיר. מיבטח לפי החוק הזה שלא יקבל אדם פיצוי פעמיים. אז למה צריך פירוט נוסף?

י. יונתן:

אולי אפשר לכתוב "למעט תאונת דרכים כאשר הנפגע מקבל פיצוי לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים?"

י. אליאסוב:

חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים אומר שכאשר יש תאונת דרכים הנפגע מקבל פיצוי.

היו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

אם יש חילוקי דעות, אני צריכה להעמיד את ההצעה להצבעה.

ה צ ב ע ה

בעד התוספת שמציע שר המשפטים למעט תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים - מיעוט

בעד הנוסח הכחול - רוב

הוחלט להשאיר את הנוסח הכחול כפי שהוא

אני מבקש לרשום זכות להסתייגות.

ג. גורדון

י. נרק:
אנו מבקשים להכניס מספר תיקונים נוספים. בהגדרת תאונה אנו מבקשים להוסיף "למעט מחלה" כאשר מדובר על אירועים.

בהגדרה של תאונה אנו מבינים שהכוונה ממש לתאונה. אדם הולך בחוב ומחליק על בנה. זו תאונה. הנבייה היא שהגדרה כאן כוללת גם מחלה כמו התקף לב או שפעת כתאונה.

א. מאיר:
במשך הזמן המושג תאונה הפך להיות כולל מקרים רבים של מחלה. כאן איננו רוצים שהמלה תאונה תכלול מחלה.

בסעיף 90(ז) אנו כותבים מבוטח הזכאי לפי חוק אחר. כלומר, מי שמקבל בחוק אחר, לא זכאי. אנו מציעים לכתוב אחרי "על-פי כל חוק" את המלים "למעט פקודת הנזיקין". זה בא להקל.

הנקודה השלישית: סעיף מקביל לסעיף 90(ז) מופיע בחוק שנתקבל לאחרונה לגבי דמי מחלה. יש לנו שני סעיפים שבכל אחד מהם כתוב שבחוק השני חל. אנו רוצים לתקן את חוק דמי מחלה ולומר שבמקרים טלה משלמים לפי חוק דמי מחלה ולא לפי חוק אחר. כי אחרת ייצא שאדם יכול בין שני הכסאות ולא יקבל לפי שום חוק.

ש. עברמן:
בסעיף 11 בחוק דמי מחלה נאמר שמי שזכאי על פי חוק לקבל דמי מחלה, לא זכאי לקבל לפי חוק דמי מחלה. יש שם מיעוט אחד לפי דמי נזיקין ונכות. יוצא שכאשר החוק הזה יכנס לתוקף, אז יתקבל שהוא זכאי לפי חוק ביטוח לאומי ואז הוא לא זכאי לפי חוק דמי מחלה. כאשר יסתכלו על סעיף 90(ז) יראו ששהוא זכאי לפי חוק אחר, הוא לא זכאי לפי חוק זה. אז אנו מוכרחים לשבור את המעגל הזה, שלפי חוק דמי מחלה יהיה זכאי לקבל אם מדובר על פרק 2.

א. לנבראון:
מדוע כל הבעיות לגבי תאונה התעוררו? כאן ולא התעוררו לגבי תאונת עבודה?

ל. דיציאן:
אנו מדברים על גורמים שונים שאחראים לתשלום. בדמי מחלה קבענו שהמעסיק יהיה אחראי לתשלום של דמי מחלה ובהתאם לזה הוא יכול להבטיח את עצמו בקופת גמל או בצורה אחרת. כאן כל מעסיק חייב לשלם 0.1% וכל עובד צריך לשלם 0.1%. ומצד שני מגלגלים חלק מהאחריות על דבר אחר לגמרי. אינני יודע איך כאן מתקבלים החישובים האקטואליים. איך אחת יכול להכניס את זה לתוך מחלה?

הינ"ר ש. ארבל-אלמנולין:
בחוק דמי מחלה אין חשוב אקטואלי.

ל. דיציאן:
כאשר יוסיפו את האחריות לפי חוק זה בתשלום דמי מחלה האם הביטוח לדמי מחלה יעלה באופן אוטומטי?

הינ"ר ש. ארבל-אלמנולין:
אין ביטוח חובה של דמי מחלה.

ל. ריצ'אן:

בחוק דמי מחלה קבענו שהמעסיק יכול לבטח בקופת גמל דמי מחלה. שכשיו הוא יצטרך לשלם דמי ביטוח גבוהים יותר.

י. אליאסוב:

היום אין חוק נפגעי תאונות דרכים. אם העובד נפגע בתאונת דרכים הוא מקבל פיצוי לפי חוק דמי מחלה. מה שמוצע כאן שגם בעתיד חוק דמי מחלה יכסה את הכל. חוק דמי מחלה זה חוק שיאורי שיכול לכסות את כל המקרים שלא מכוסים בחוק אחר. לכן הכנסנו את שעף גמלאות הכפל.

ל. ריצ'אן:

אם כך, אתה מקטין את האחריות של המעביד. עם זאת, אתה משאיר אותו תשלום של המעביד.

י. ברק:

אני חושב שיש פה אי-הבנה. המעסיק אחראי לדמי מחלה. שם אין ביטוח אלא זו אחריות ישירה של המעביד.

הופיעו כאן נציגי לשכת התיאום של המעסיקים וטענו למה הם צריכים לשלם 0.1. טענתם הייתה שהיות והם עושים ביטוחים עבור העובדים השכירים, מדוע הם צריכים לשלם. החשובה שניתנה כאן הייתה שראשית יש חלק מהאוכלוסיה של השכירים שלא מכוסה בחוק דמי מחלה. אותם העובדים הם אלה שאין להם ביטוח דמי מחלה, ויש כאלה; אלה שלא חל עליהם הסכם קיבוצי או צו הרחבה והם זכאים לדמי טלה לפי חוק דמי מחלה. חוק דמי מחלה נותן יום וחצי לחודש. אם אדם עבד שנה הוא יכול לקבל 18 יום. פה יש ביטוח עד 90 יום. כלומר, יש קביצה של עובדים שכירים שחוק דמי מחלה נותן להם חשובה אבל לא מ...ה.

שנית, ביטוח לאומי זה ביטוח סוציאלי שמשתלם על ידי העובדים והמעבידים. לא בודקים ביום את הזהות עבור כל לירה שהמעסיק משלם מי מקבל. לאותו ענף יש מערכת כללים. לכן התשלום זה פרומיל. זה תשלום קטן מאוד.

ל. ריצ'אן:

היות ואנו מחייבים לא רק את המעסיק אלא גם את העובדים, אני רוצה לדעת האם הסתדרות העובדים הייתה פה והסכימה לשינויים האלה?

הינ'ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

היא הסכימה להטיל את כל התשלומים על המעביד ולא קיבלנו את זה.

י. יחז'אן:

כיוון שכונות טובות לעתים קרובות נעצרות בפתח משרדי עורכי דין ובתי-משפט, צריך להבהיר את המצב. אני מקבל שתאונה ומחלה אינם היינו הך. אבל מה ביחס למקרה גבול?

הינ'ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני רוצה להציע: מחלה אינה תאונה ותאונה אינה מחלה. אבל יכולים להיות מקרי גבול ובית הדין יפסוף בעניין זה. אני מציעה שלא נכתוב למעט מחלה. לעומת זאת נקבל את שני התיקונים האחרים.

י. ברק:

אני מציע הצעה שתמנע מכם את הצורך להצביע. אנו המשפטנים נחפש ניסוח שלא יוכלו לטעון על מחלה לפי הנוסח הזה. נביא ניסוח שיבטיח שגם כוונת הוועדה תישמר וגם כוונתנו תישמר.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

הכוונה של הוועדה ברורה: איננו מתכוונים שתאונה זו מחלה, אבל יכולים להיות מקרי גבול. מחלה זה לא אירוע. נשמע את הניסוח שנקבל ואם זה לא יביח את דעת הוועדה, נחזור לזה.

כזאת סיימנו את הדיון בהצעת החוק.

מסקנות ועדת העבודה בנושא: "אכלוס הנגב, פיתוח ותיעוש"

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנו מגיעים לסיכום הדיון שלנו והנחת מסקנות על שולחן הכנסת בענין אכלוס הנגב, הצעה של חבר-הכנסת אלי מויאל שהועברה אליי ביום 7.11.74. נעשתה עבודה גדולה מאוד, יסודית, מקיפה, שבה לקחו חלק אנשים מובילים ורציניים. על כך נתונה הערכתנו ותודתנו להם, על תרומתם לפיתוח הנגב.

המסקנות שלנו הן קצרות. נוסף להן, צרף חלק מההמלצות של המועצה להכנת תכנית אב לפיתוח הנגב, והן יכללו בדברי הכנסת.

(מזכיר הוועדה קורא את טיוטת המסקנות המוצעת).

א. מויאל:

בפסקה השלישית במקום "הוועדה" צריך לכתוב "המועצה".

פסקה 4 אני מציע לנסח כך: "המועצה סיכמה את דיוניה בדו"ח שנעשה בשיתוף עם משרד הפנים ואוניברסיטת בן-גוריון ולשכת סגן שר התקשורת חבר-הכנסת אלי מויאל, אשר הועבר לחברי ועדת העבודה. הדו"ח כולל את הנתונים הקיימים אודות הנגב והמלצות לפיתוחו המואץ."

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

צריך לציין את ההתקדמות שחלה בשנים האחרונות בפיתוח של מפעלים חדשים וחשובים בנגב.

י. אמיר:

אני רוצה שיזכירו את בית החולים בדימונה.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אפשר לומר שהוועדה מציינת את ההתקדמות שחלה בשנים האחרונות בפיתוח מפעלים, מחצבים, חקלאות... למרות זאת פונה לממשלה ואומרת שהקצב אינו תואם את הצרכים ומבקשת לאמץ ולממש את המלצות המועצה הציבורית.

קודם כל הוועדה צריכה בעצמה לתת את דעתה על ההסלצות ואחר-כך לקרוא לממשלה לאמץ. צריך לציין את ההתקדמות שחלה אבל לומר שהקצב אינו מדביק את הצרכים. בסעיף אחר לומר אחר-כך שלפי ההסלצות שהובאו לפנינו אנו מציעים לממשלה לנהוג.

מ. ב.צ.: מה מטרת הניסוח הזה? זה המסמך שיבוא למליאה?

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: כן.

מ. ב.צ.: צריך 2 מיליון לירות לתרנית. החוברת הזו איננה תכנית אב. זה דו"ח סיכום של הסלצה להכנה.

א. מריאל: חברי הוועדה אינם מקצוענים. הגשנו להם נייר. אנו רוצים שהוועדה תאשר את המסמך הזה ותמליץ. דברים אופרטיביים אינם שייכים לה.

מ. ב.צ.: איננו רוצים להסתפק בחוברת.

א. מריאל: אני מציע לכתוב: הוועדה מודעת שכל האוצרות הטבעיים מצויים בנגב ופיתוחם יביא לתנופה כלכלית גדולה. הוועדה רואה בעתידו של הנגב הכרח דחוף למדינה.

א. אבטבי: אני מציע שלא נכתוב שהנגב הוא בעדיפות שניה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: יש עדיפויות שהממשלה החליטה עליהן. אי-אפשר בכל פעם שאנו דנים על נושא מסויים להגיד שהוא בראש.

טוב, לא נציין את עדיפויות.

א. מריאל: אפשר לומר: הוועדה רואה בנגב מקום שפיתוחו הכרח דחוף למדינה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אמרנו את זה כמה פעמים. אני מציעה: לאור החשיבות שמייחסים לנגב קוראת הוועדה לממשלה...

א. מריאל: וועדת העבודה רואה בנגב אזור שפיתוחו הכרח דחוף למדינה. הוועדה מודעת לעובדה שמידב האוצרות הטבעיים למדינה נמצאים בנגב ופיתוחם יביא לתנופה כלכלית, חכמית והתיישבותית למדינה.

י.ז.א. אמיר:

אפשר לכתוב: "הנגב יביא סיכוי כלכלי רב לטדינת ישראל. בו טמונים אוצרותיה של המדינה. ועדת העבודה בדעה שיש להזרים לחלק זה של ארצנו המשאבים הדרושים לפיתוחו, אכלוסו ותיעושו".

נתקבלה ההצעה של חבר-הכנסת מויאל.

בסעיף 4 - למחוק את המשפט "שלא היה באפשרות המועצה לעשות".

הינ"ר ש. ארבל-אלמנולין:

חסר פה העיקר. דיברנו כל הזמן לגבי הכנת תשתית כלכלית וחברתית. איפה עניין השירותים הפואיים, איפה השירותים החינוכיים? אני רוצה שהוועדה תגיד שפיתוח רמת השירותים הפואיים והחינוכיים מהווה בסיס למשיכת אוכלוסיה גדולה. יש לציין בהערכה את השירותים הפואיים שנותן בית-החולים בבאר-שבע ולציין את בית-החולים בדימונה.

י.ז.א. אמיר:

אני רוצה שייאמר שהוועדה קוראת למשרד הבריאות להפסיק להזניח את המסך בנייתו של בית-החולים בדימונה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמנולין:

חשוב לציין פה את הודעת מנכ"ל משרד הבריאות. ועדת העבודה רושמת את הודעת מנכ"ל משרד הבריאות בדבר הקמת מרכז רפואי בדימונה, והוועדה תובעת ביצוע תכנית זו.

צריך להוסיף את עניין המים. הוועדה רושמת לפנייה את הדברים שמסרו על ידי המומחים בדבר מאגרי המים. הוועדה סבורה שיש לעשות הכל כדי לגלות את המים.

י.ז.א. אמיר:

אני מציע להוסיף שלאור הסכנה שקיימת במרכז הארץ ולאור המקרה הטראגי שהיה כשנהרגו שני אנשים בתעשייה הצבאית, מציעה הוועדה להעביר את התעשייה הצבאית המסוכנת למרחבי הנגב.

הינ"ר ש. ארבל-אלמנולין:

כאשר דנו על הגליל הצענו להעביר חלק מהתעשייה הצבאית לגליל.

י.ז.א. אמיר:

אבל את המסוכנת לנגב.

א. מויאל:

עלינו מוטלים שני דברים: א. לאשר את התכנית הזו. 10 העמודים הראשונים בהמלצות המועצה יש בהן המלצות טובות ונצרך אותן.

ב. אני בהחלט בעד כל הדברים שאמרה היושבת-ראש. נוסף לזה צריכים עוד המלצות. אנו צריכים לוטר שלוש דברים: שוועדת העבודה של הכנסת פונה לממשלה על מנת לבצע את התכנית ועל מנת שיהיה פיזור אוכלוסיה הלכה למעשה, ויש לשאוף להעברת הבניה לדרום; שכל המשאבים הנתונים היום במרכז הארץ בתעשייה יופסקו נוכח הסכנה שישנה, והבניה והתיעוש יועברו לדרום ולגליל; שהתמריצים שישנם היום הם כאין וכאפס; צריכים שירותים רפואיים וחינוכיים כדי שאנשים ירצו ללכת לנגב.

ב. כז:

מה אנו צריכים כדי להכין את התשתית הזו שדיבור עליה היושבת-ראש וחבר-הכנסת מריאל? -

א. אנו צריכים שדה אעופה מרכזי בנגב, במרכזו של אזור התעשייה הארצי שאושר על ידי המועצה הארצית. ב. כדי שאזור התעשייה הארצי וים המלח והמפעל הדרומי ייצאו אל הפועל, דרושים מים על כל סוגיהם: מלוחים, מוחפלים, מתוקים, מליחים. דרוש מוביל מלוח בדרום שיצנה על הנקודות האלה

ג. כדי לעמוד בתביעות האנרגטיות המוכתבות על ידי התיעוש המוגבר והחקלאות המתקדמת, אנו צריכים אנרגיה אטומית. אנו צריכים להקים ברחיפות (תוך 8 שנים) כור אטומי בחולות חלוצה, וזה תואם את כל הבעיות, גם האקולוגיות;

ד. כדי שדרומו של הנגב, קרי - שער הנגב מדרום, אילת, תהיה ברית-פוטנציאל להתפתח כעיר, הכרחי לתעש את העיר הזאת.

ה. הקשר בין ימית, קדש-ברנע ואילת עלית, שהוא החומה של קדמת סיני והנגב, תובע מאתנו ליישב ולחבר את שלושת המוקדים האלה בין ים המלח, אילת וקדש ברנע.

הינ"ר ש. ארבל-אלמנזלינג:

אם הנקודות שאחה מונה מוזכרות בהמלצות, אין צורך להזכיר אותן.

ב. כז:

ו. אנו צריכים ללכת עוד צעד להר הנגב. פירושו - קדש ברנע, מצפה רמון. כדי ללכת לקראת זה צריכים רכבת שתהיה מעין תעלת סואץ יבשתית בין ימית, קדש ברנע, סדום ואילת.

אלה הן הנקודות שאיתי אותן

בעדיפות גבוהה בנושא זה.

הינ"ר ש. ארבל-אלמנזלינג:

אנו מצרפים למסקנות את הדו"ח של המועצה, בהם מפורטים הדברים שמניתי. לכן אני פטורה מלמנות את כל זה.

אני יכולה רק לומר שהוועדה סומכת ידיה על המלצות הוועדה בכל מיני תחומים, עלפי המסמך המצורף למסקנות.

אני מוכנה לפרט בנוסף לתשתית השירותים בחינוך, בריאות והתמריצים, את ענין שדה התעופה. נפנה לממשלה שתחיש את בניית שדה התעופה בנגב. יתר הדברים כלולים בהמלצות.

ש. שריה:

אני אסיט אולי את הדיון בכיוון אחד לגמרי. אנו צריכים לשאול את עצמנו מה היה בפיתוח ומה אנו חושבים לעשות. ההמלצות שאמרת ישנן בדו"ח. לא שמנו את הדגש על פרויקטים ספציפיים כמו תחנה גרעינית. אנו לא מוסמכים לקטע את הדברים האלה. אנו רוצים לבטיח שהדברים שיש לעשות אותם, ייעשו בקצב הרבה יותר נמרץ. לכן ריכזנו את ההמלצות הכלליות שלנו על נושא זה. אני חושב שהסציאות הוכיחה שצריך להטיל יותר אחריות על הגורמים המקומיים. אחד הדברים החשובים בכיוון זה הוא חיזוק הממשל המקומי. צריך לתת לגורמים מקומיים את האפשרות לבצע תכניות בקנה-מידה גדול, ליזום תכניות ולקדם אותן. למשל,

המוביל המלוח. כל עוד הגורמים המקומיים לא נכנסו לנושא באופן רציני, הוא לא זז.

לכן ריכזנו את ההמלצות בשלוש נקודות: 1. תנו יוזמה ואחריות, הטילו על המקום בעצמו את האחריות תוך מתן עזרת הממשלה; 2. ענין המים. ועדת גבתי סיכמה תכניות עד 1981. הם אומרים שאחרי 1981 אין מספיק תכניות. אנו יודעים באופן ברור שכל מה שאתם אומרים על פיתוח הנגב אין לו סיכוי אם לא נפתח מקורות מים, ואנו לא עושים את זה. 3. גם לגבי אוצרות תגב איננו עושים דבר. אנו צריכים להקים לענין זה מערכת מחקר ופיתוח מקומית. עליכם לדעת שאוצרות הטבע שבנגב מצטיינים בדבר אחד: הם מיוחדים לנגב. לכן יש להקים מערכת מחקר ופיתוח מיוחדים לנגב.

תהיה המלצה להרחיב את מערכת המחקר והפיתוח.

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מציע שמזכיר הוועדה עם מר בן ואחרים יסכמו את המסקנות

י.נ' אמיר:

ברוח הדברים שהובאו.

צריך לעבור על המבוא אם יש צורך לתת פרטים. לגבי הנעשה הייתי מציעה לכלול במסמך מה נעשה בשנים האחרונות. לדעתי, ראוי לכלול במבוא מה נעשה בחמש שנים האחרונות. צריך לומר, שלוועדה נמסר כך וכך...

הינ"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

את סעיף 1 צריך לנסח מחדש ולכלול בו את ענין הגשמת הציונות והחזון הציוני. מזה משתמע לגבי משיכת עולים חדשים ויצירת פרויקטים שימסכו עולים.

לגבי הרחבת התשתית: גם התשתית התעשייתית, חידוש משק המים, מחקרים, ענין שדה התעופה, השירותים הרפואיים והחינוכיים, ולצידן את הודעת מנכ"ל משרד הבריאות בענין דימונה. כמו-כן לצידן בהערכה את השירותים הניתנים על-ידי בית-החולים האזורי בבאר-שבע.

מזכיר הוועדה ינסח את המסקנות

לאחר הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:05